

ERFGOEDPLATFORM GEMEENTE HEUMEN

Petitie tegen sloop pand Vuurvogel 1 in Malden

De Vuurvogel 1 is een uniek schoolgebouw. Het is ontworpen in 1977, een fraai voorbeeld van het structuralisme. Dit is een architectuurstroming uit de jaren 60 en 70, waarbij de fysieke structuur van een gebouw gebaseerd is op de sociale structuur. Van binnen is dat goed zichtbaar, geen lange gangen en vierkante lokalen maar groepsruimten als bloemblaadjes om een krans van multifunctionele ruimten. Het hart is een ruimte voor allerlei activiteiten.

School Vuurvogel 1 - foto: Diebe-Media, Molenhoek

Het was het eerste schoolgebouw in Nederland dat in volledige aansluiting op het Jenaplan-concept is neergezet. Daarmee is dit gebouw uniek voor Nederland en zonder twijfel een onderwijskundig en architecturaal monument.

Het onderhoud van het pand liet echter te wensen over en de groei van het aantal leerlingen noopte tot uitbreiding. Die werd uiteindelijk gevonden in een nieuw schoolgebouw nabij het winkelcentrum Malden.

Een snel onderzoek van een projectontwikkelaar kwam tot de conclusie dat ombouwen van het leegstaande schoolgebouw naar (speciale) woon/werkvormen al dan niet in combinatie met een wijkvoorziening onhaalbaar zou zijn. Reden voor de gemeenteraad van Heumen om tot sloop van het schoolgebouw te besluiten. Nu wordt gekozen voor nieuwbouw van appartementen, terwijl de huidige gemeenteraad nog in 2017 heeft ingestemd met hergebruik van het schoolgebouw.

Buurtbewoners verzetten zich tegen de sloop van het schoolgebouw en zijn een online petitie gestart: <https://petities.nl/petitions/stop-de-sloop-van-de-vuurvogel-in-malden?locale=nl>

Ook Erfgoedvereniging HEEMSCHUT en het Cuypergenootschap tekenen bezwaar aan tegen de voorgenomen sloop.

De school is beeldbepalend voor de wijk Maldensveld die als het ware om het pand heen is ontwikkeld. Stedenbouwkundig zou sloop van dit pand onherstelbare schade aanrichten aan de structuur van de wijk.

*Centrale ruimte school Vuurvogel 1 –
foto: Diebe-Media, Molenhoek*

Een van de doelstellingen van werkgroep ROOD van het Erfgoedplatform is pal te staan voor beeldbepalende panden met een belangwekkende architectonische achtergrond en betekenis, zodat met het behoud van deze panden de geschiedenis voor het dorp, waar helaas al veel verdwenen is, herkenbaar blijft. Juist daarom wil deze werkgroep het behoud en herontwikkeling van het pand Vuurvogel 1. De werkgroep gaat zo snel mogelijk in gesprek met B&W om ten eerste het pand op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen, maar ook om nieuwe ideeën voor behoud uit te wisselen. De gemeente Heumen lijkt niet doof voor alle weerstand tegen de sloop. Er zijn stappen gezet om tijdelijk gebruik mogelijk te maken. Met name wordt gedacht aan atelierruimtes. Hopelijk is het een eerste stap op weg naar definitief behoud.

Nog meer Malden

Steenhuys

Oosterpoort en B&W van Heumen hebben overeenstemming bereikt over de bouw van een appartementencomplex op de locatie van het Steenhuys aan de Rijksweg te Malden. Er zouden 28 sociale huurappartementen gerealiseerd worden in 3 of 4 woonlagen.

Foto: Diebe-Media, Molenhoek

Het Erfgoedplatform betreurt het dat er weer een historisch pand – het Steenhuys – gesloopt wordt en hebben ernstig bezwaar tegen de hoogte van het nieuwbouwcomplex. Nieuwbouw dient te passen bij de huidige bebouwing aan de Rijksweg hoek Kloosterstraat.

Op 6 juli is er een bijeenkomst gepland waaraan de werkgroep ROOD van het Erfgoedplatform deelneemt. Nadien worden de opmerkingen/bezwaren kenbaar gemaakt aan de gemeenteraad die deze overwegingen kan meenemen in de besluitvorming.

De Muse

Foto: Diebe-Media, Molenhoek

Voorheen was het Accordeon- en Harmonicamuseum, tevens café de Muse, gevestigd in het oudste gebouw binnen de bebouwde kom van Malden. In 1855 is tegen de toenmalige pastorie een lagere school aangebouwd. Vervolgens was het pand in gebruik als boerderij compleet met stallen en hooizolder.

Later kwam ook de oude pastorie in dezelfde handen, zodat het nu weer met de oude bomen die naast het pand staan een eenheid vormt, wat dan in jargon een ensemble wordt genoemd. Onlangs bereikte ons het bericht dat een projectontwikkelaar hier appartementen wil gaan bouwen.

Aangezien dit het oudste schooltje van Malden is en het van grote cultureel-historische waarde is, dringt werkgroep ROOD erop aan dit pand op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen. Wij zullen de plannen dan ook nauwgezet volgen en indien nodig actie ondernemen.

Open Monumentendagen – 11 en 12 september 2021

Zoals bekend heeft het Erfgoedplatform ook een werkgroep OPEN MONUMENTENDAG. Vorig jaar konden we geen kant op en moest deze feestelijke dag worden afgelast. Dit jaar ziet het er, na aanvankelijke problemen, toch een stuk beter uit. We hebben besloten OMD te vieren in een soort van light versie. Alles alleen buiten en geen bijeenkomsten waar zich groepen mensen verzamelen. De dorpscomités zijn aan de slag gegaan om er iets moois van te maken. De precieze invulling van het programma volgt later. Met name Overasselt en Nederasselt hebben al een aanzet klaar, Malden volgt op gepaste afstand, maar Heumen is nog een zorgenkindje.

Nieuw cahier over kloostergoederen in Overasselt

Harrie Joosten

Kloostergoederen in Overasselt. Van de middeleeuwen tot heden.
Erfgoedreeks 6, Erfgoedplatform Gemeente Heumen, 82 p., 2021,
€ 17,50

Te koop bij Lucy van Langen, Drogisterij en Kado, in Overasselt
en de ReadShop in Malden. Of te bestellen via de website:

www.erfgoedheumen.nl/erfgoedreeks.php

Deze uitgave is mogelijk gemaakt met financiële steun van het Fonds
SFS, Prins Bernard Cultuurfonds Gelderland en Stichting Fonds A.H.
Martens van Sevenhoven.

Kloosters speelden tijdens de middeleeuwen een belangrijke rol in de verbreiding van het katholieke geloof. Naast hun religieuze functie hadden ze ook wereldlijke macht. Bovendien bouwden veel kloosters grote bezittingen op in de vorm van boerderijen en landerijen. Het waren daarmee ook grootgrondbezitters.

De komst van kloosterlingen uit
St. Valéry-sur-Somme (Noord-Frankrijk) naar
Overasselt is uniek te noemen. Nergens anders
in Nederland dan in dit dorp kreeg de
Benedictijner abdij van St. Walrick (St. Valéry)
bezittingen.

Ruïne St. Walrick-kapel

De Karolingische keizers, die hier de scepter zwaaiden, schonken in de 9e of 10e eeuw het tiendrecht van Overasselt aan de abdij van St. Valéry. Deze belasting werd geïnd door een prior en enkele Franse broeders die zich in Overasselt vestigden. Het oude kerkje in het dorp en de kapelruïne van St. Walrick in het vennengebied stammen uit die tijd.

In de 13e eeuw volgde een tweede kloosterorde, de Cisterciënzerinnen van het klooster Graefenthal in Asperden bij Goch. Deze Duitse zusters lieten hun boerderijen beheren door een Cisterciënzer monnik die van tijd tot tijd naar Overasselt kwam.

De komst van de reformatie betekende het einde van de kloosterbezittingen. In de 17^e eeuw komen het tiendrecht, de boerderijen en landerijen in handen van de protestantse adel. Het Overasseltse echtpaar Johan van der Moelen en Mechteld van Randwijck neemt een belangrijke plaats in. Het protestantse grootgrondbezit eindigt rond 1850 met de openbare verkoop van boerderijen en landerijen door de families Munter (1852) en Van Brakell (1853).

Boerderij De Munnikhof

Met name komen de boerderijen De Poel en De Schuurgraaf (van St. Walrick) en De Munnikhof, Worsumsche Hof, Heidschen Hof en Ewijksche Hof (van Graefenthal) aan de orde.

Beeldbank weer stap verder

Het opzetten van een beeldbank voor en door het Erfgoedplatform heeft een nieuwe horde genomen. De toegankelijkheid voor een breed publiek is nu gewaarborgd dankzij een subsidie van het Prins Bernhard Cultuurfonds. Met die subsidie is de projectgroep BEELDBANK o.l.v. Hans van Lanen in staat om computers en een beamer met scherm aan te schaffen. Ook kan op onze website speciale software geïnstalleerd worden die het mogelijk maakt om het elders ondergebrachte beeldmateriaal te bekijken alsof het bij ons zelf staat.

Vrienden van het Erfgoedplatform

Wanneer u gewend bent om jaarlijks een gift te doen aan het Erfgoedplatform Gemeente Heumen of u overweegt om dat te gaan doen, dan is het volgende voor u belangrijk om te weten. De vereniging Erfgoedplatform Gemeente Heumen is als culturele instelling opgenomen in het ANBI register van de belastingdienst. De fiscus heeft voor dit type instellingen een bijzondere faciliteit in de giftenaftrek gecreëerd.

Het in aftrek te nemen bedrag in de aangifte inkomstenbelasting mag met 25% van de schenking worden verhoogd. Bedraagt het bedrag van de gift bijvoorbeeld € 100 dan mag € 125 in aftrek worden genomen.

Wanneer er een schenkingsovereenkomst wordt opgemaakt waarin is vastgelegd dat u jaarlijks gedurende een periode van tenminste 5 jaar een vast bedrag zult overmaken, dan geldt nog een extra faciliteit. U hoeft dan geen rekening te houden met de 1%-drempel en kunt het bedrag van de schenking (+25%!) volledig in aftrek nemen. Voor zo'n schenkingsovereenkomst hoeft u niet naar de notaris. Voor een modelovereenkomst en ook voor eventuele aanvullende vragen kunt u terecht bij info@erfgoedheumen.nl

Publicaties Erfgoedplatform

- Boek 1: Achter het front (€ 20,00)
- Cahier 1: Het veer van Grave naar Nederasselt (*uitverkocht*)
- Cahier 2: Het verdwenen kasteel Heumen en zijn bewoners (€ 15,00)
- Cahier 3: De Canon van de gemeente Heumen (€ 15,00)
- Cahier 4: De Heumense molens (€ 17,50)
- Cahier 5: Kroonwerk Coehoorn (€ 20,00)
- Cahier 6: Kloostergoederen in Overasselt (€ 17,50)
- Katern 1: Kunst in de Georgiuskerk van Heumen (€ 8,50)

Te bestellen via de website van het Erfgoedplatform:
<http://www.erfgoedheumen.nl/bestel.php>

Colofon

De nieuwsbrief, uitgegeven door het Erfgoedplatform Gemeente Heumen, verschijnt minimaal 4x per jaar en is bestemd voor iedereen die zich op een of andere wijze verbonden voelt met het Heumens erfgoed of daarin is geïnteresseerd.

Nieuwsitems kunnen worden gestuurd naar: info@erfgoedheumen.nl

Samenstelling en redactie: Jan Paul Bevoort en Frans Wildenborg.

Het abonnement is gratis. Meld u aan op: info@erfgoedheumen.nl

Een donatie om ons te ondersteunen wordt zeer op prijs gesteld. U kunt een bijdrage overmaken op bankrekening: NL 26 INGB 0007574961 t.n.v. Erfgoedplatform Gemeente Heumen.

Het Erfgoedplatform is een ANBI-instelling zodat uw donatie aftrekbaar is van de belasting.

Omdat sprake is van een zogenaamde culturele instelling geldt voor donaties die in de vorm van een periodieke gift worden gedaan een extra fiscale aftrekmogelijkheid. Voor nadere informatie: neem contact met ons op via info@erfgoedheumen.nl.

Als u geen prijs (meer) stelt op toezending van deze nieuwsbrief, meldt u zich dan af door een e-mail te sturen naar: info@erfgoedheumen.nl